യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6
(നിർവാണ+പ്രകരണം പൂർവാർധമ്)/സർഗം 77

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

ഏതാമ-വഷ്ട+ഭ്യ ദൃശം/ ഭഗീരഥ-ധിയാ/ ധൃതാമ് .
സമഃസ് സ്വ+സ്ഥോ യഥാ+പ്രാപ്തംങ്ങ് കാ+ര്യ-മാഹര ശാ+ന്തധീഃ .. 1

ഇദം പൂർവം പരി+ത്യ+ജ്യ+ ക്രോഡീ-കൃത്യ മനഃഖ്/ഖഗമ് .
ശാ+ന്ത+മാ+ത്മനി തിഷ്ഠ+ ത്വം/ ശിഖി+ധ്വജ ഇവാചലഃ .. 2 .

ശ്രീരാമ ഉവാച .

കോ്ഽസൗ ശിഖി+ധ്വജോ നാമ കഥംവ് വാ ലബ്ധ-വാൻ/പദമ് .
ഏത+ന്മേ കഥയ+ ബ്ര+ഹ്മൻ/ഭൂയോ ബോധ-വിവൃ+ദ്ധയേ .. 3

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
ദ്വാപരേ ഭവതാം പൂർവ-മിദാനീംഞ്ച് ച ഭവി+ഷ്യതഃ .
തേനൈവ സംനി-വേശേന ദംപതീ+ സ്നിഗ്ധ-താംങ്ങ് ഗതൗ .. 4

ശ്രീരാമ ഉവാച .

യത്/പൂർവ-മാസീദ്/ഭഗവംസ്/തദി-ദാനീംൻ തഥൈവ ഹി .
ഭവി+ഷ്യതി കിമർഥംവ് വൈ വദ മേ വദതാംവ് വര .. 5

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
ജഗ+ന്നിർമാണ-നിയതേ/ര+സ്യാ+ ബ്ര+ഹ്മാദി-സംവിദഃ .
ഈദൃ+ശ്യ/വ+സ്ഥി-തിർ/നി+ത്യ/മനി-വാ+ര്യ+സ്വഭാ-വജാ .. 6

യദ+ന്യദ്/ബഹുശോ ഭൂ-ത്വാ പുനർ-ഭവതി ഭൂരിശഃ .
അഭൂത്-വൈവ ഭവ+ത്യന്യഃഫ് പുന+ശ്ച-ന ഭവ+ത്യലമ് .. 7

അ+ന്യത്/പ്രാക്/സംനി-വേശാ+ദ്ധ്യം/ സാദൃ+ശ്യേന വിവൽഗതി .
സദൃശാ വിഷമാ+ശ്ചൈവ യഥാ സരസി വീചയഃ .. 8

താ ഏവാ+ന്യാശ്ച ദൃ+ശ്യ+ന്തേ+ വ്യവസ്ഥാഃസ് സംസൃതൗ തഥാ .
തസ്മാ+ദ്രാജേവ ഭൂയോ്ഽപി വ+ക്ഷ്യ-മാണ-കഥേ+ശ്വരഃ .. 9

ഭവി+ഷ്യതി മഹാ-തേജാസ്/ത+ദ്വൃ+ത്താ+ന്ത/മിമം ശ്രൃണു .
ദ്വാപരേ പൂർവ-മഭവ/ദതീതേ സപ്തമേ മനൗ .. 10

ചതു+ര്യുഗേ ചതുർ/ഥേ-തു/ സർഗ്ഗേ്ഽ+സ്മിൻ/കുരുണാംങ്ങ് കുലേ .
ജമ്ബൂ/+ദ്വീ-പേ+ പ്രസി+ദ്ധസ്യ വി+ന്ധ്യ+സ്യാ/ദൂര-സംസ്ഥിതേ .. 11

മാല-വാനാം പുരേ+ ശ്രീമാഞ്/ഛരിഖി+ധ്വജ ഇതീ+ശ്വരഃ .
ധൈ+ര്യൗ-ദാ+ര്യ/ദശാ-യു+ക്തഃഹക്ഷമാ-ശമ-ദമാ+ന്വിതഃ .. 12

ശൂരഃശ് ശുഭ-സമാ-ചാരോ മൗനീ ഗുണ-ഗണാ-കരഃ .
ആഹർതാ സർവ-യ+ജ്ഞാനാംൻ ജേതാ സർവ-ധനുഷ്/മതാമ് .. 13

കർതാ സകല-കാ+ര്യാണാം ഭർതാ പൂർവ-വപുർ-ഭുവഃ .
പേശല+സ്നിഗ്ധ-മധുരോ വിദഗ്ധഃഫ് പ്രീതി-സാഗരഃ .. 14

സു+ന്ദരഃശ് ശാ+ന്ത-സുഭഗഃഫ് പ്രതാപീ ധർമ-വ+ത്സലഃ .
വദിതാ വിനയാർ/ഥാനാംൻ ദാതാ സകല-സംപദാമ് .. 15

ഭോ+ക്താ സത്-സങ്ഗ-സഹിതഃസ് സു+ശ്രോതാ സകല+ശ്രുതേഃ .
വേദാസൗ മാനനാ-ശൂ+ന്യഃസ്/ സ്ത്രൈണംൻ തൃണ-വദ+സ്പൃശൻ .. 16

പിതരി+ സ്വർഗ-മാപ+ന്നേ ബാല ഏവോ+ത്തമൗ/ജസാ .
കൃ+ത്വാ ഷോഡശ-വർഷാണി+ സ്വയംൻ ദി+ഗ്വിജയംവ് വശീ .. 17

നൂനം സാ+മ്രാ+ജ്യ/സംപ+ത്ത്യാ ഭൂമ+ണ്ഡല-മയോ-ജയത് .
അതിഷ്ഠ+ദ്വിഗതാ-ശ+ങ്കം പാലയ+ന്ധർ/മതഃഫ് പ്രജാഃ .. 18

സ ധീമാൻ-മ+ന്ത്രിഭിഃസ് സാർധംയ് യശസാ ശു+ക്ല-യ+ന്ദിശഃ .
അഥ ഗ+ച്ഛ+ത്സു വർഷേഷു വസ+ന്തേ+ പ്രോ+ല്ല-സ+ത്യലമ് .. 19

പുഷ്പേഷു ജൃമ്ഭ/മാണേഷു+ സ്ഫുര+ത്സു/ ശശി-രശ്മിഷു .
മ+ഞ്ജരീ-ജാല-ദോലാസു വിടപാ+ന്തഃഫ് പുരാ+ന്തരേ .. 20

രജഃഖ് കർപൂര ധവലേ വല+ദ്ദലക-പാടകേ .
ആമോദ-വിലസത്/പുഷ്പ-ഗുലു+ച്ഛക/വിതാനകേ .. 21

ഗായ+ത്സു ഗഹനേ/ഷൂ+ച്ചൈർ/മിഥുനേ+ഷ്വലിനാം മിഥഃ .
ആവാതി മധുരേ വായൗ ശശി-ശീകര-ശീതലേ .. 22

കദലീ-ക+ന്ദലീ-ക+ച്ഛ/തല-പ+ല്ലവ-ലാസിനി .
കാ+ന്താം പ്രതി ബഭൂ-വാ+സ്യ വസ+ച്ചേതഃസ് സമൃഥ്-സുകമ് .. 23

ക്ഷീബംങ് കുസുമ-സംഭാര/സൗഗ+ന്ധ്യ/മധുരാ-സവൈഃ .
മനോ നാ+ന്യാസ്/പദംഞ് ച+ക്രേ സവ-സ+ന്ത/മിവോ-ദിതമ് .. 24

ഉ+ദ്യാന/വന-ദോലാസു ലീലാ-കമലി-നീഷു ച .
കദാ+ പ്രണയിനീം/ മുഗ്ധാം/ ഹേമാ/ബ്ജ/മു-കു-ലസ്-തനീമ് .. 25

കരി+ഷ്യേ കാമിനീ-മ+ങ്കേ പര്യ+ങ്കേ കു+ങ്കുമാ+ങ്കിതാമ് .
കദാ കമല-വ+ല്ലീനാംൻ ദോലാ+സ്വലി-രിവാ-ലിനീമ് .. 26

ആലോലാ താംൻ നിവേ+ക്ഷ്യാമി ബാലാം ഭുജ-ലതാനു-ഗാമ് .
മൃണാല-ഹാര-കു+ന്ദേ+ന്ദു/വൃ+ന്ദ-വ+ല്ലയ/ഭിലാ-ഷിണീ .. 27

മത്കൃതേ മദനാ-തപ്താ കദാ+ സ്യാ/ദി+ന്ദു-സുന്ദരീ .
ഇതി ചി+ന്താ-പരോ ഭൂ+ത്വാ കുസു-മാ-വ-ചയോ+ന്മുഖഃ .. 28

വിജഹാര വനാ+ന്തേഷു കുസു-മോപ-വനേ-ഷു ച .
വനോപ-വന-ലേഖാസു ലീലാ-കമലി-നീഷു ച .. 29

വ+ല്ലീ-വലയ-ഗേഹേഷു വിവിധോ+ദ്യാന-ഭൂമിഷു .
വനോപ-വന-വി+ന്യാസ/വർണനാ-വലി-താസു ച .. 30

ശ്രൃങ്ഗാര-രസ-ഗർഭാസു കഥാ+സ്വര-മതോ+ന്മനാഃ .
ഹൃദി ഹാര-ലസത്/കായ/വിലോ/ലാ-ല-ക-വ+ല്ലരീഃ .. 31

കുമാരീഃഫ് പൂജയാ-മാസ സുവർണ-കലശസ്-തനീഃ .
ഏത+ന്മന്യേ വിദുർ/ഭ+വ്യാ മ+ന്ത്രിണോ നൃപ-നി+ശ്ചയമ് .. 32

ഇങ്ഗിതാ-കാര-വേദി+ത്വ/മേവ മ+ന്ത്രി-പദം പരമ് .
അഥ ത+സ്യ വിവാ-ഹായ മ+ന്ത്രി-വർഗോ വിചാരയൻ .. 33

സുരാഷ്/ട്രാധി-പതേഃഖ് ക+ന്യാംയ് യയാചേ യൗവതാ+ന്വിതാമ് .
നവ-യൗവന-സംപന്നാം ഭാ+ര്യാ+ത്വേ വിധിനോ+ത്തമാമ് .. 34

ഉപയേമേ സ താമാ+ത്മ/സദൃശീം പ്ര-തി-മാ-മി-വ .
ചൂഡാ-ലേതി ഭുവി+ ഖ്യാതാ നാമ്നാ നൃപതി-സുന്ദരീ .. 35

സാ തം ഭർതാര-മാസാ+ദ്യ രേജേ ഫു+ല്ലേവ പദ്മിനീ .
നീല-നീരജ-നേത്രാംൻ താംഞ്/ ചൂഡാലാം സ ശിഖി+ധ്വജഃ .. 36

സ്നേഹാ+ദ്വികാസയാ-മാസ സൂ+ര്യോ ദേവോ യഥാബ്/ജിനീമ് .
അവർ/ധത തയോഃഫ് പ്രീതി-ര+ന്യോ+ന്യാർപിത/ചേതസോഃ .. 37

ഹാവ-ഭാവ-വിലാ-സാ+ഡ്ഡ്യ/രങ്/ഗൈർ/നവ-ലതേ-വ സാ .
സുമ+(ന്ത്രി-അ)ർപിത-സർവാർഥഃസ്/ സ സുഖീ സു+സ്ഥിത+പ്രജാഃ .. 38

രാജ-ഹംസ ഇവാബ്/ജി+ന്യാ രേമേ ദയിതയാ തയാ .
അന്തഃഫ്/പുരേഷു ദോലാസു ലീലാ-ക-മ-ലി-നീഷു ച .. 39

ഉ+ദ്യാനേഷു വിഹാ-രേഷു ലതാ-പുഷ്പ+ഗ്രഹേ-ഷു ച .
കദമ്ബ/വന-ലേഖാസു ച+ന്ദനാ/ഗുരു-വീഥിഷു .. 40

മ+ന്ദാര-ദാമ-ലോലാസു കദലീ-ക+ന്ദ-ലീഷു ച .
പുരാ+ന്തേഷു വനാ+ന്തേഷു ദിഗ+ന്തേഷു സരസ്-സു-ച .. 41

ജംഗലേഷു ജനാ+ന്തേഷു ജമ്ബൂ/ജമ്ബീര-ജാതിഷു .
ബഭൂവാ+ഹ്ലാദകം സർവംൻ തയോ-ര+ന്യോ+ന്യ/ചേഷ്ടിതമ് .. 42

സ+ദ്വർഷ-യോർ/ധുര-വരൈർ/ദ്യു/ ഭൂ+മ്യോ-രിവ കാ+ന്തയോഃ .
നി+ത്യമേവ വിയു+ക്ത+ത്വാത്/പ്രിയ+ത്വാച്-ചേഷ്ടി-ത+സ്യ ച .. 43

മിഥഃഖ് കലാ-കലാ-പ+സ്യ കോവിദൗ തൗ ബഭൂ-വതുഃ .
സ്വരൂപ-മേക-മേവൈ-തൗ/ ദ-ധ-തു-ർ/മി+ത്രതാംങ്ങ് ഗതൗ .. 44

അ+ന്യോ+ന്യ/ഹൃദയ+സ്ഥ+ത്വാ/ദിവ സംങ്ങ് ക്രാ+ന്ത/മ+ക്ഷതമ് .
സർവ-ശാസ്ത്രാർഥ-വൈദഗ്ധ്യംഞ്ച് ചി+ത്രാ+ദ്യപി മുഖാത്/പ്രഭോഃ .. 45

ബാലഃഖ്- കാലാ-ദിവാ-ഗൃ+ഹ്യ സാ്സീത്-സർ/വാർഥ-പ+ണ്ഡിതാ .
നൃ+ത്യ/വാ+ദ്യാദി യാവ+ച്ച ചൂഡാലാ-വദനാ-ദസൗ .. 46

അശി+ക്ഷത ബഭൂ-വാഥ കലാനാ-മതി-കോവിദഃ .
അമാവാ+സ്യാ/മിവേ+(ന്ദു-അ)ർകാ/വ+ന്യോ+ന്യ/വിലസത്-കലൗ .. 47

മിഥോ ഹൃദയ-സംസ്ഥൗ/ തൗ/+ ദ്വാവ+പ്യൈ+ക്യ-മുപാ-ഗതൗ .
തൗ സംസ്ഥിതാ-വേക-രസാ/വ+ന്യോ+ന്യംൻ ദയിതാ-വുഭൗ .. 48-

പുഷ്പാ-മോദാ-വിവാ-ഭിന്നൗ/ ഭൂതല+സ്ഥൗ ശിവാ-വിവ .
വൈദഗ്ധ്യ-സു+ന്ദര-മതീ സർവ-ശാസ്ത്രാർഥ-പ+ണ്ഡിതൗ .. 49

കാ+ര്യാർഥംഞ്ച് ച ഭുവം പ്രാപ്തൗ/ കമലാ-കമലാ-ധവൗ .
സ്നേഹാത്/പ്രസ+ന്ന-മധുരൗ/ സമ-വി+ജ്ഞാത-വാദിനൗ .. 50

അനു-വൃ+ത്തി-പരാ-വാസ്താംൽ ലോക-വൃ+ത്താ+ന്ത/ത+ദ്വിദൗ .
കലാ-കലാപ-സംപ+ന്നൗ/ ലസ+ദ്രസ-രസാ-യനൗ .
ശീതല+സ്നിഗ്ധ-മുഗ്ധാങ്ങ്/ഗൗ ശശാ+ങ്കൗ/ ദ്വാവി-വോദിതൗ .. 51

രേജേ ലസ+ച്ച രതി-ഭോഗ-വിലാസ-കാ+ന്ത-
മന്തഃഫ് പുരേഷു മിഥുനംൻ തദനു+ത്തമ+ശ്രി .
ബ്ര+ഹ്മാ+ണ്ഡ/ഖ+ണ്ഡ-കുഹരേ+ഷ്വിവ രാജ-ഹംസ-
യു+ഗ്മംവ് വികാസി-മദ-മ+ന്മഥ-മ+ന്ദ/ചാരി .. 52

ഇത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാത്മീകീയേ നിർവാണ പ്രകരണേ
പൂർവാർധേ ചൂഡാലോ/പാ+ഖ്യാനേ ശിഖി+ധ്വജ/വിലാസ-കഥനംൻ നാമ സപ്ത/
സപ്തതി/തമഃസ് സർഗഃ .. 77..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
30.11.23